

L a t w e e f c h u A w i s e s .

— ❁ —
Nr. 40. Zettortdeenâ 4tâ Oktobera 1834.

Jaunas sinnas.

No Birschumuischas. Pehz waffaras leelu faufumu un karstumu pee mums gan daschdeen lectus libje, bet semne faufa bijufi faufa palifke un sudmallahm arween wehl uhdens truhfti. Semmes kohpschana schogadd itt weegla bija un muhsu laudis jau fenn wiffus sawus lauka darbus beigufchi. Rudsfi labbi un raschigi, bet waffaraji un dahrsa faknes, kartuppeles un kahposti lohti knappi. Pee reekstu fwehtibas rohnahs fehnu truhkums. Ahboleem bija schogadd sawadi sagli, prohti firfis un lapsenes, kas noslahpuschas atstahje degdamus meschus un us ahboleem fritte, tohs isdohbedamas, ka tikkai ahbina un fehklinas krahtinsch atlifke. Bittes gan dauds behrnu laide, bet mas meddus taifija. Linni gan dewe labbu fehflu bet fihfu, un galwinas jau lauka puschu sprahge — paschi linni irr ihfi un pakkulaini. Kartuppeles, kas agri fehstas, labbaki isdewahs ne ka tahs wehlainas; dauds weetâs gan drihs fehflu ne dabbuja atpakfal. Zurflaht kartuppeles bija fihkas un semmè isdihgufchas, fo wehl libds schim nekad ne bijam redsejufchi. Rudsu lauki wehlu tappe apsehti faufuma dehl, un dasch fainneeks 21mâ Septembera wehl sehje. Netti warr redseht labbus falkus tihrumus. Pehz leetu eefahje wiss no jaunana augt un felt; kahposti, no kahpureem noehsti, jaunâs lappas rahbija un galwinas taifija. Nusas un meeschi, lai gan mas usauge, pee kulshanas raschigi — swarrigi un miltaini, bet grifki pawiffam slikti un weetahm tappe pluhzin ispluhfti. Ar lohpu barribu schogadd jadsihwo prahtiga, ja ne, tad pawaffarâ leels truhkums un leela nelaine buhs, wiffuwairak kad seema agri eefahktu un ar siipru falnu ilgi pastahwetu. Jau no 11ta Septembera sneegs un falna ifdeenâs rahdahs, daschu rihtu jau ar kammanahm warr braukt un sneegs no jumteem pa seemeta

puffi zaur wiffu deenu ne subd. Wehl lappas newaid nobirruschas un lohpi jau barrojami no rohkahm — preefsch Mitteleem!

L.

No Pinke smuischas (Widsemme). La schagads brihnum faufa un karsta waffara darrija mums gan daschas nopuhtas un waidas. Ar 8to Juli deenu, breefnigs ugguns no Kursemmes mescha nahkdams aisnehme muhsu pee pascheem rohbescheem stahwedamu Zennes meschu, nebehdadams par waktim, kas us rohbeschu stahweja, gribbedami breefmas no sawa mescha aisfargabt. Kas gan warr Deewa prah tam pretti buht? Meschehligi leesmas dewahs tahlaki un aprihje to wiffleelaku mescha dattu. Zif puhleschanas bij tè muhsu laudim! Ar steigshamu atstahje sawus darbus un gahje turp kas tik warreja. Gan arri pilsehstas waldischana sawu behrnu gruhtibas redsedama, gahdaja paligu un suhtija saldatus. Paschi kungi pee wiffleelakahm breefnahm bij flaht un palihdseja ar sawahm rohkahm. Tanni paschâ Zennes meschâ muhsu laudim irr plawas, kas wiffas drihs pehz Zahneem bij nokohptas; bet — uggunim par barribu! Zif pehz kahdahm neddelahm isdewahs laudim breefmas dauds mas norendeht un jau sahje zerreht, ka drihs mittesees, ja tik lectus usnahktu. Bet, welta zerreschana! 10tâ August deenâ, ugguns no Ohlaines mescha teescham nahze garr Schwarzes muishu us Beberbekkes laudim. La bij drebbeschana un bailiba. Katris namma tehws ar leelu steigshamu steidsehs, sawu labbumu glahbt un aisfargabt, fo leesinas nefohlija taupiht, un schahs arri aprije drihs weenam fainneefam (kas jau diwi reises ar ugguni isphstihst) stalkus; un ohtrâ deenâ jau nahze garr Beberbekkes muishu us Pinkes pagastu, eedams par mescheem, plawahm un purwojem, wairak ka juhdsi tahluma. — Gan nu strahdaja

laudis, gan publejahs, zif spehdami, bet tahdâ faufâ laifâ ugguns negahje mafumâ; bet wairaf plehtehs. Tad atkal 16tâ August deenâ ugguns no mescha iseedams weenu fainneeku, kas pee few wairs nekahdu breefmu nezerredams, fawas leetas atkal bij faneffis eefschâ, tâ isphoftija, ka tam tik lohyni un fawa pascha dahrga dsihwiba atlifke. Zif bailigi bij leezineekam, tahdas breefmas eeraudfih! Duhini wiffu gaisu peepildija, ka gruhti bij dwaefchu wilft. Tannî paschâ 16tâ August deenâ ugguns ar leelu warru plohfijahs pee paschas Beberbekmuischas un leelzellam nahzis pahri wairs tahfu ne bij no paschas Pinkefmuischas. Tahda tuwa breefina muhsu zee-nigu kungu lohti istruhzinaja, ka lifke wiffap-fahrt muischai uhdeni nolift un gaidija bailibas-pilnas leefmas ar gaufehahm nopuhtahm. Bet, pateizam Deewam! ugguns dewahs fahnis us leelaku meschu, tâ, ka wehjsch dsinne un draudeja zittus namma tehwas ar itt turwahm breef-mahm aismekleht. Bet tad, paschâ wiffleelakâ breefina jeheligs debbes tehws ar sehchlastibu muhsu bailehm usluhkodams, mums paschâ naf-ti baggatu leetu ar lohti bahrgem sibbeneem at-fuhitja un tahs warrenas leefmas nowaldija. Ruhf schê leelu Deewa sehchlastibu! Zilweku spehfs to gan ne buhtu eefpehjis, bet Deewa war-rena rohfa eefpehj wiffas leetas. Tad pehz wehl laudis tohs grufvedamus zelmus un kuhpedamas weetas dsehse, kamehr atkal pehz kahdahm dee-nahm baggats leetus wiffahm schahm behdahm gallu darrija un tohs darbus atweeglinaja. Gan warr dohmah, zif gruhti bij laudim, meschu us diwi weetahm dsehft. Daschreis tik kahds fargš mahjâ palifke un kauschu leelums meschâ dsihwo-ja pee dsehshanas. Tâ tas nu gahje gandrihs 7 neddelas no weetas. Skahde leela pee me-scheem un plawahm. Tas deggums tohp rehki-nahts us 4000 puhru weetahm. Teem fainnee-keem, kam feens fadegge gan gruhti buhs fawus lohpus iswilft. Bet jo gruhtaki teem kam ug-guns ehkas un mahju padohmu atnehme. Lai jel iffatrs fawu zerribu leef us to baggatu un sehchligu debbes tehwu, kas spehj wiffadâ wihšê lihdselt un baggati swehtih. Tas jau redsams

pee ta, ka iffatrs, kas kuhtrs nebija, fawu lab-bu, zif tam Deews bij dewis, fakohpe. — Lai Deews dohd ne muhscham wairs tahdas bailes redseht!! —

Tahdas tuwas breefmas notifke arri muhsu zeenigam kungam fawâ dsimts (Schampeter) muischâ, kad 18tâ Juli deenâ ugguns zehlehs netahl no paschas muischas, tuwu pee tihruma, fur rudst stattos stahweja. Deewa laine, ka laudis ahtrunâ sanahze un kahdi 60 saldati kas werstes tahlumâ no schihš weetas jau bijufchi pee mescha dsehshanas. Tad tik isdewahs ar Dee-wa paligu ugguni paschâ tihruma mallâ nowal-diht; tomehr mescha gabbalu norahwe un tas deewsgan skahde pee tahdas masas muischas. Tik pehz 2 neddelahm isdewahs ugguni pagal-lam isdsehft. Lai flawehts Deews! un lai at-makfa tehwischi teem lautineem, kas fawu dar-bu atstahdami, nahze palihdselt!

U — — n.

Daschi laudis jau fahf bihtees, ka ruddenis nu atkal tahds flapsch israhdotees. Bet reds! tas irr Deewa sehchlastiba fo winsch tehwischligi mums dahwina. Zaur to faufu waffaru dau-dseem affas gluschi iskalte, un kad nu taggad lee-tus nenahktu, tad seemâ buhtu gluschi uhdens truhfums. — Ko sehchlojamees par schagads faufumu? Wehrngad Wahz awisšs lassijam schahdu sinnu: Uwirikâ, us tâ fauzamahm Sal-ta-ragga fallahm pilnus 3 gaddus leetus pawif-sam nebija lijis. Zaur to warrenu faufumu mehruš usnahze zilwekeem un lihds 40,000 eedsih-wotaji nomirre. Buhtu wiffi pehdigi gallu dab-bujufchi, ja nebuhtu leetus usnahzis un swefchu semju kuggi nebuhtu pahrtifchanu atweddufchi. — Ko sehchlojamees par schagads leeleem ug-guns-grehkeem? Weeminnam par kahdeem wez-zos laifos notifikuscheem. 1571mâ gaddâ, 24tâ Mei deenâ nobegge Moskawâ 40,000 ehkas, basnizas un pillis. Tattaru Kehninsch bija liz-zis pilsehtu no wiffahm puffedm eededsinahnt un 300,000 zilweki atradde leefmas nahwi. — 1666tâ gaddâ, 1mâ September deenâ, kas bija swehtdeena, zehlehs Londoni pee maifzeppa mas ugguns, kas zaur leelas, no rihtpuffes puh-

toschas wehtras tahdai auge, ka, lai gan tiffke
tiffkufchi pee glahbschanas strahdahts, eeksch trim
deenahm 12,000 ehkas un 80 basnizas noslihte.

U. U.

N e m m w e h r ä.

I.

Kam irraid smuffa meitina,
Lai fargahs nowest pilsehtâ!
Tee pilsehtneeku jaunkungi,
Kas grohsahs tur tik lunkaini,
Man pascham bruhit iskraphe,
Jtt kâ no muttes isnehme.

2.

Ja patš buht lahgas bijis wehl; —
Kâ filkiti, tam, deewamschehl,
Wij isfaltufchi gurnini,
Un muggurkauli fassleeti,
Un bahls kâ nahwe waidšinâ,
Ne tahds kâ es no fahrtuma.

3.

Un kahds wehl bij no apgehrba; —
Al ehms, no ehriua fuffaina!
Preeksch' bija swahrkeem isgreesa,
Un pakkal' aste atstahda.
Pats itt kâ tahrpinsch lohziyahs
Un meitinahm peeglaudizyahs.

4.

Tâ winnam arri idbewehs
West Tribniti no teijenes.
Man mutte bija jaslauka,
Un tai ar Deewu jaslauka.
Reds, gudri pilsehtneeki tâ
Muhš daudsfreis wedd pee deggona.

5.

Un wakkar kohpmanš Jelgawâ
Man tahdas sinas stahstija:
Pils jaunkungi us preekschdeenahm
No muhsu semmes meitinahm
Ween buhschoht seewas mekletees; —
Ne sim' woi melli, woi irr teef.

6.

Jo jaunkungeem tas patihchoht,
Kad meitas kruhtis aplahjoht.
Un prohti, tahdas meitinas
Tik ween us semmehm rohnamas.
Ro muhsu meitas flehds un feds,
Pee pilsehtneezehm pilku reds.

7.

Lad tapehz, kam irr meitina,
Lai fargahs nowest pilsehtâ!
Tee pilsehtneeku jaunkungi,
Kas grohsahs tur tik lunkaini,
Mums wiffas meitas iskraphe;
Wai! — fo bes meitahm eefahktu?

L.....l.

T e e f a s f l u d d i n a s c h a n a s.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts 2c. 2c. 2c.,
tohp wiffi tee, kam kahdas prassischanas pee tahs at-
stahdas mantas ta nomirruscha Sustes = Krihsbergas
fainneeka Kesteru Kristappa buhtu, usaizinati, lai
lihds 8to November f. g. pee schihš pagasta teefas pee-
teizahs, jo pehz schi termina neweens wairs netaps
peenemtâ.

Gaweses pagasta teefa, 6tâ September 1834. I
(Z. S.) ††† Gelse Mattihš, pagasta wezzakais.
F. Krausen, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts 2c. 2c. 2c.,
tohp no Wahmes pagasta teefas wiffi tee, kam tais-
nas prassischanas pee ta Wahmes fainneeka Kautu
Uhdama buhtu, kas sawas mahjas inventariuma
truhkuma, magasihnes un zittu parradu dehl wairs ne
spehdams walidht, atdewis, un par kurra mantu kon-
kurse nospreesta, scheitan usaizinati, lai lihds 11to
November f. g., kas tas weenigais un isflehdsamais
termihns buhs, woi paschi, woi zaur weetuekeem,
kur tahdi peenenmami, pee schihš pagasta teefas pee-
teizahs un tad sagaida fo schi teefa pehz likkumeem
spreedihš.

Wahmes pagasta teefa, 15tâ September 1834. 2
††† Zelau Uhdam, pagasta wezzakais.
(Nr. 39.) F. F. Cehrhardt, pagasta teefas ffrih-
weris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts 2c. 2c. 2c.,
tohp no Brambergas pagasta teefas wiffi tee, kam tais-
nas prassischanas pee ta Brambergas fainneeka Keel
Uhschfineeku Uhdama buhtu, par kurra mantu scho-
deen konkurse nospreesta, usfaukti, few eeksch to star-
pu no 8 neddelahm pee schahs teefas peeteiktees, zit-
tadi neweens wairs netaps peenemtâ.

Krohna Brambergas pagasta teefa, 22trâ Septem-
ber 1834. 2

F. Maiffel, pagasta wezzakais.
(Nr. 226.) P. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

No Krohna Uremuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee ta lihdsfchinniga Uremuischas fainneeka Zehgeru Anfa buhtu, par kurrâ mantu parradu dehl konkurse spreessta, usâizinati, lihds 21mo Nowember f. g. pee saudefchanas sawas prassifchanas pee schihš pagasta teefas peeteiktees un noliktâ terminâ sanahkt.

Uremuischas pagasta teefa, tanni 21mâ Septem-ber 1834. 3

(Nr. 312.) J. Kirpen, pagasta wezzakais.
H. Cruse, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanaš pee ta lihdsfchinniga Grahwendables fainneeka Banneru Gedberta buhtu, par kurrâ mantu parradu dehl konkurse spreessta, tohp usâizinati, lihds 17to Nowember f. g. ar sawahm prassifchanahm un peerahdisfchanahm pee schihš pagasta teefas peemeldeetees, orri noliktâ terminâ sanahkt; jo wehłaki nekahdas prassifchanaš netaps peenemtas.

Grahwendables pagasta teefa, tanni 20tâ Septem-ber 1834. 2

(Z. S.) † † † Swanfu Krischjahn, pagasta wez-
zakais.

(Nr. 39.) Leonh. Auterhuff, pagasta teefas ffrih-
weris.

Tanni nakti no gta us 10tu August tam Brozzenes fainneefam Danzu Sprizzam weens dumbjis firgš, ar norautu astu, 9 gaddus wezš, no gannibahm sagts tappis; kas par scho firgu taisnu sinu dohs, dabuhš labbu pateizibas maksu. Ka ar no Brozzenes pa-
gasta teefas sinnamš darrihtš tohp, ka weens dumfch firgš, 15 gaddus wezš, scheitan peellichdis, un 4 ned-
delu starpâ no appalschraftitas deenas prett atlihdif-
nascham tahš mittinaschanaš to warr pretti nemit.

Brozzenes pagasta teefa, 6tâ September 1834. 1

† † † Jaunsemu Behrtul, pagasta wez-
zakais.

(Nr. 7.) Eduard C. Kreet, pagasta teefas ffrih-
weris.

No Preekules muischas pollizeies tohp wiffi, kam pee tahš atlikfuschas mantas ta scheid nomirruscha muischas ffrihwera Friedrich Sander kahdas taisnas prassifchanas buhtu, ka arri tee, kam tam mirruscham parradus jaatlibdsina buhtu, zaur scho usfaukti, few eefsch to starpu no 6 neddelahm pee schihš muischas-

pollizeies peeteiktees; jeb to fagaibihł, ka pehz noliktâ laika neweens wairs ar sawahm mekleschanaš netaps peenemtas.

Zelaisht ar to appalschraftu un sehğeli tahš Pree-
kules muischas pollizeies, 18tâ September 1834. 2

(Z. S.) Herrmann von Korff,
(Nr. 91.) Preekules dsintekungs.

Zitta flubdinafchana.

Es tahm gohđigahm kahsneezehm un bruhstehm sin-
namu daru, ka pee mann' Zelgawâ leelâ eelâ masâ
Steffanija nammâ pahr lehtu maksu warr dabuhłt:
ittin sinuffas puffes, frohñites un aubes. I

Geffner.

Sinna pahr jaunu grahamatinu.

Jumš, mihteem tizzibas beedreem, taggad nu irr
fagahdata tahda grahamatina, kas jumš warr rahđihł,
ka Deewa = kalposchana eefsch Latweefchu basnizahm
fwehtdeenâš un fwehtkös irr jaturr pehz teem jauneem
basnizas = liffumem, ko augsti zeenigš Keisers preefch
wiffahm Luttera draudsehñ pa sawu leelu walstibu irr
dewis, un ar ko schehligi gahdajis, ka eefsch wiffahm
muhfu basnizahm Deewa = kalposchana lai irr weenli-
dsiga. Te ikfats atraddihš: 1) kurras altara = dseef-
mas un luhgschanaš preefch spreddika jadseed un
jaskaita; 2) kurras luhgschanaš mahzitajš us kanzeles
starp spreddika un tahm aisluhgfschanaš fflaitihš;
3) kurras altara = dseefmas pehz spreddika irr jadseed,
kad deewgaldneeki irr, un kurras, kad deewgald-
neeki naw; 4) tahš ihfas un 5) tahš garrakas kol-
lektes, no kurrahm mahzitajš pa fwehtkeem arri kah-
du warr ismekleht, altara preefchâ dseedaht; un 6) ka
tanniš draudsšš, fur arri pehz pufsdweenas Deewa:
Kalposchana irr, schi effohł jaturr. — Scho graham-
atinu, kurras wirfraftš irr: „Ka Deewa: Kalposcha-
na eefsch Latweefchu basnizahm fwehtdeenâš un
fwehtkös irr jaturr,“ warr dabuhłt tapatt Zelgawâ
pee zeeniga Steffenhagen kunga, ka Nihgâ pee Zahna-
basnizas kstera Zahna = ffohlâ un arri tanni nammâ,
kas pee Sunder = eelâš zitkahr schehligam Wornhaupt
kungam pederreja, weenu treppi augfchâ, un makfa
5 kapeikus sudr. n. — Eefsch Nihgš grahamatu boh-
dehm winna gattawi eefecta dabuhlama un tadeht tur
pahri kapeikus dahrgaka buhs. 3

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanaš puffes: Hofrath von Draunfchweig, graham. pahrluhkotais.